

Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών
Institute of Historical Research

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Υπό την Αιγίδα
της Α.Ε. της Προέδρου της Δημοκρατίας
Κατερίνας Σακελλαροπούλου

Συνέδριο

Η ΠΟΛΥΣΧΙΔΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΔΕΛΤΑ

Μια επανεκτίμηση
150 χρόνια από
τη γέννησή της

7-9 Νοεμβρίου 2024

Αμφιθέατρο
Μουσείο Μπενάκη / Πειραιώς 138
benaki.org

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Πέμπτη 7 Νοεμβρίου 2024

Πρόεδρος: ΤΑΣΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

- 11.00-12.00** Έναρξη – χαιρετισμοί
ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΑΓΓΙΝΗΣ, Επιστημονικός διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΖΑΡΚΑΔΑΣ, Διευθυντής του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ, Συντονίστρια του Τομέα Νεοελληνικών Ερευνών - ΙΙΕ/ΕΙΕ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Τράπεζα της Ελλάδος
- 12.00-12.30** ΑΛΕΚΟΣ Π. ΖΑΝΝΑΣ, «Π.Σ. Δέλτα: 150 χρόνια μετά. Η πολυσχιδής Π. Σ. Δέλτα»

Αλεξάνδρεια και παροικιακός Ελληνισμός

- 12.30-12.45** ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΙΤΡΟΕΦ, «Πηνελόπη Δέλτα: μία Ελληνίδα της διασποράς»
- 12.45-13.00** MARIE- CÉCILE NAVET- GRÉMILLET, « Η Δέλτα ad Aegyptum »
- 13.00-13.15** ΧΡΥΣ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, «Δύο πόλεις, Αλεξάνδρεια – Κωνσταντινούπολη. Δύο διηγηματογράφοι, Πηνελόπη Δέλτα – Κορνηλία Πρεβεζιώτου»
- 13.15-13.30** ΜΑΤΘΙΛΔΗ ΠΥΡΛΗ, «Η ελληνική κοινότητα Αλεξάνδρειας κατά τα νεανικά χρόνια της Πηνελόπης Δέλτα: η αποτύπωση ενός ελληνικού κόσμου»
- 13.30-14.00** Συζήτηση
- 14.00-16.30** Μεσημεριανό διάλειμμα

Για το Παραμύθι χωρίς όνομα

Πρόεδρος: ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

- 16.30-16.45** ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΑΡΕΛΑΣ, «Η αλληγορία στο Παραμύθι χωρίς όνομα (1910): ένταξη της αφηγηματικής επιλογής στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα»
- 16.45-17.00** ΙΩΑΝΝΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, «Παραμύθι χωρίς όνομα: τέχνη σύνθετη που φαντάζει απλή»
- 17.00-17.15** ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, «Παραμύθια για παιδιά ή βιβλία για όλους;»

17.15-17.30 ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΚΡΥΔΗΜΑΣ, «Τα πολλά “πρόσωπα” της Πηνελόπης Δέλτα. Οροι και προϋποθέσεις της κριτικής πρόσληψης του έργου της Παραμύθι χωρίς όνομα»

17.30 -18.00 Συζήτηση

18.00-18.30 Διάλειμμα – Καφές

Για τον Τρελαντώνη και τον Μάγκα

Πρόεδρος: ΣΟΦΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

- 18.30-18.45** ΜΕΝΗ ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ & ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ-ΡΟΖΗ ΑΓΓΕΛΑΚΗ, «“Τα παιδιά παίζει”»: Το παιχνίδι στον Τρελαντώνη της Πηνελόπης Δέλτα»
- 18.45-19.00** ΝΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ-ΣΓΟΥΡΟΥ, «Ξαναδιαβάζοντας τον Τρελαντώνη: μια αναγνωστική πρόταση πέρα από την αμηχανία της διόρθωσης»
- 19.00-19.15** ΧΡΥΣΑ ΚΟΥΡΑΚΗ, «Ανθρωπομορφισμός και ιδεολογία στον Μάγκα της Πηνελόπης Δέλτα»
- 19.15-19.30** ΔΗΜΗΤΡΑ ΦΗΜΗ, «Η Πηνελόπη Δέλτα και η “χρυσή εποχή” της βρετανικής παιδικής λογοτεχνίας»
- 19.30-20.00** Συζήτηση

Παρασκευή 8 Νοεμβρίου 2024

Δημοτικισμός, βυζαντινές και χριστιανικές εικονογραφήσεις

Πρόεδρος: ΙΩΑΝΝΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

- 10.00-10.15** ΜΙΤΣΗ ΣΚ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ, «Ανασύνθεση του Αναγνωσματαρίου της Πηνελόπης Δέλτα»
- 10.15-10.30** ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΟΥΚΑΝΕΛΗ, «“... τα μάγια της καινούριας Βαβυλώνας”»: σκηνογραφικός χώρος και βυζαντινός πολιτισμός στο έργο της Πηνελόπης Δέλτα»
- 10.30-10.45** ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΣΧΑΛΗΣ, «Ξαναδιαβάζοντας τη Ζωή του Χριστού της Π.Σ. Δέλτα»
- 10.45-11.00** ΤΕΡΕΖΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ, «Η ζωή του Χριστού της Πηνελόπης Δέλτα μέσα στην ανέκδοτη αλληλογραφία της με τον Πέτρο Βλαστό, αντηχείο των κοινωνικών και ιδεολογικών αναζητήσεών της»

- 11.00-11.30 Συζήτηση
11.30-12.00 Διάλειμμα – Καφές

Για τον επιστολικό λόγο

Πρόεδρος: ΜΑΙΡΗ ΜΙΚΕ

- 12.00-12.15 ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ, «Ο επιστολικός λόγος της Πηνελόπης Δέλτα: γλωσσικές επιτελέσεις της δημόσιας και ιδιωτικής ταυτότητας»
12.15-12.30 ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΡΕΜΜΥΔΑ, «Γνωστές και άγνωστες σελίδες από την αλληλογραφία του Γιάννη Βλαχογιάννη με την Πηνελόπη Δέλτα»
12.30-12.45 ΜΑΡΘΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ, «Πηνελόπη Δέλτα και Gustave Schlumberger: το χρονικό μιας μακράς φιλίας»
12.45-13.00 ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ, «Π.Σ. Δέλτα - Αγλαΐα Μαρή-Λιάτη: Βενιζελισμός – Οικειότητα – Κοινές εμπειρίες»
13.00-13.15 ΜΑΡΙΑ ΧΟΡΤΑΡΟΥΔΗ, «“... κ. Πρόεδρε να είχα ένα γραμμόφωνο να παίρνω τις διηγήσεις σας... που είναι Ιστορία.” Τρεις επιστολές της Π.Σ. Δέλτα στον Ε.Κ. Βενιζέλο (1934-1936)»
13.15-13.45 Συζήτηση
13.45-16.30 Μεσημεριανό διάλειμμα

Ιστορικά και κοινωνικά ζητήματα

Πρόεδρος: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΙΤΡΟΦ

- 16.30-16.45 ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ, «Η Πηνελόπη Δέλτα και ο μύθος του 1821: από τα Παραμύθια και άλλα (1915) στον Μάγκα (1935)»
16.45-17.00 ΕΛΛΗ ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ, «Η Πηνελόπη Δέλτα ως πολυσχιδής πηγή για την ιστορία της Ελλάδας των αρχών του εικοστού αιώνα»
17.00-17.15 ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΛΙΑΓΚΑ, «Η Πηνελόπη Δέλτα και η Επιτροπή των Κυριών (1935): η συγκρότηση ενός μηχανισμού πρόνοιας στο Κόμμα Φιλελευθέρων»
17.15-17.30 ΤΑΣΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, «Εμμανουήλ Α. Μπενάκης και Πηνελόπη Σ. Δέλτα: Παραδοσιακή εκσυγχρονιστική και ταξική διάσταση του ελληνικού πατριωτισμού»

- 17.30-18.00 Συζήτηση
18.00-18.30 Διάλειμμα – Καφές

Εκδοτικές προτάσεις

Πρόεδρος: ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΣΧΑΛΗΣ

- 18.30-18.45 ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΑΠΠΑΣ, «Η εκδοτική πορεία της Πηνελόπης Δέλτα: από τις σειρές του Μεσοπολέμου στα graphic novels: μια ιστορία εκδοτών και αναγνωστικών ειδών»
18.45-19.00 ΦΑΤΙΝΑ ΒΟΥΖΙΔΙ, «Publier Pénélope S. Delta au Centre d'Études Alexandrines: “un devoir de voisin”»
19.00-19.15 ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΑΝΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ, «Νοσταλγία στις διασκευές του Τρελαντώνη σε εικονογραφημένο βιβλίο»
19.15-19.30 ΔΟΜΝΙΚΗ ΣΑΝΔΗ, «Προσαρμόζοντας τον Μάγκα της Πηνελόπης Δέλτα σε graphic novel: μια εκδοτική προοπτική»
19.30-20.00 Συζήτηση

Σάββατο 9 Νοεμβρίου 2024

Αυτοβιογραφικός λόγος

Πρόεδρος: ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΟΥΛΚΑΝΔΡΙΩΤΗ

- 10.00-10.15 ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΛΕΜΟΥΣΙΑ, «“Και διάβαζα με μανία.” Η Πηνελόπη Δέλτα αναγνώστρια»
10.15-10.30 LUCILE ARNOUX, «Χρήσεις του αυτοβιογραφικού λόγου – Η Πηνελόπη Δέλτα ως μοναδική περίπτωση;»
10.30-10.45 ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ, «Η αυτοβιογραφική διάσταση στην Πηνελόπη Δέλτα: διεκδικώντας το ερωτικό πρόσωπο»
10.45-11.00 ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΒΡΑΚΗΣ, «Η κριτική πρόσληψη του έργου της Π.Σ. Δέλτα από τους ομοτέχνους της (1909-1937)»
11.00-11.30 Συζήτηση
11.30-12.00 Διάλειμμα – Καφές

Για τον εξομολογητικό λόγο και τις Ρωμιοπούλες

Πρόεδρος: ΑΛΕΚΟΣ Π. ΖΑΝΝΑΣ

- 12.00-12.15** ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ, «Ο προσωπικός λόγος της Πηνελόπης Δέλτα και οι ιστορικές του διαστάσεις»
- 12.15-12.30** ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΤΕΡΙΔΟΥ, «Ξαναδιαβάζοντας τις Ρωμιοπούλες: συγκρότηση του εαυτού μέσω της ιστορικής εμπειρίας και της γραφής»
- 12.30-12.45** ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΤΡΙΑΝΟΥ, «Η λογική της ειρωνείας ή η ειρωνεία της λογικής στις Ρωμιοπούλες της Πηνελόπης Δέλτα»
- 12.45-13.00** ΜΑΙΡΗ ΜΙΚΕ, «Η συγκρότηση της υποκειμενικότητας στις Ρωμιοπούλες: το πρόσφορο πεδίο της ιψενικής δοκιμής»
- 13.00-13.30** Συζήτηση
- 13.30-14.00** Κλείσιμο των εργασιών του Συνεδρίου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

1. ΑΓΓΕΛΑΚΗ Τριανταφυλλιά-Ρόζη, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
2. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Χρυσούλα, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης
3. ΑΡΝΟΥΧ Lucile, Τμήμα Συγκριτικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο της Tours
4. ΒΑΡΕΛΑΣ Λάμπρος, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
5. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ Μάρθα, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
6. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Βασίλης, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
7. ΒΟΥΖΙΔΙ Fatiha, Centre d'Études Alexandrines
8. ΓΙΑΝΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ Αγγελική, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
9. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ Μαρία, Ιστορικά Αρχαία Μουσείου Μπενάκη
10. ΖΑΝΝΑΣ Αλέκος Π., Αρχείο Πηνελόπης Δέλτα
11. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ Μένη, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
12. ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ Μαρία, Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης
13. ΚΙΤΡΟΕΦ Αλέξανδρος, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας Haverford College
14. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ Βασιλική, Ομότιμη Καθηγήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
15. ΚΟΥΡΑΚΗ Χρύσα, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
16. ΚΟΥΤΡΙΑΝΟΥ Ελένα, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
17. ΚΡΕΜΜΥΔΑ Ευγενία, Διδάκτωρ Ιστορίας
18. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ-ΣΓΟΥΡΟΥ Νίκη, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΠΜΣ «Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία», Πάντειο Πανεπιστήμιο
19. ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ Ελλη, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Πάτρας
20. ΛΕΜΟΥΣΙΑ Κατερίνα, Υποψ. Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
21. ΛΙΑΓΚΑ Μαργαρίτα, Υποψ. Διδάκτωρ Ιστορίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
22. ΜΑΚΡΥΔΗΜΑΣ Βασίλης, Διδάκτωρ Νέας Ελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
23. ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ Γιάννης, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
24. ΜΙΚΕ Μαίρη, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
25. NAVET- GRÉMILLET Marie- Cécile, Docteur en Histoire et civilisation de la Grèce moderne (Université de Montpellier), Agrégée de Lettres
26. ΠΑΛΑΒΡΑΚΗΣ Γιώργος, Υποψ. διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
27. ΠΑΠΠΑΣ Φίλιππος, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
28. ΠΑΣΧΑΛΗΣ Μιχαήλ, Ομότιμος Καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
29. ΠΑΤΕΡΙΔΟΥ Γεωργία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
30. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ Τερέζα, Διδάκτωρ Paris IV
31. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ Ιωάννα, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών
32. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΥ Μίτση Σκ., Διδάκτωρ Φιλολογίας
33. ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ Ουρανία, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
34. ΠΥΡΛΗ Ματθίλδη, Τμήμα Ελληνισμού Αιγύπτου και Συλλογή Χαρτών, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
35. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Τάσος, Ιστορικά Αρχαία Μουσείου Μπενάκη
36. ΣΑΝΔΗ Δομνίκη, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Surrey Roehampton, Επιμελήτρια εκδόσεων Ψυχογίος
37. ΦΗΜΗ/FIMI Δήμητρα/Dimitra, Professor of Fantasy and Children's Literature, University of Glasgow
38. ΦΟΥΚΑΝΕΛΗ Γεωργία, Δρ. Αρχαιολογίας, Μέλος ΕΤΕΠ, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
39. ΧΟΡΤΑΡΟΥΔΗ Μαρία, Ιστορικός

Επιστημονική επιτροπή

LUCILE ARNOUX, Πανεπιστήμιο της Tours

ΑΛΕΚΟΣ ΖΑΝΝΑΣ, Αρχείο Πηνελόπης Δέλτα

ΑΓΓΕΛΑ ΚΑΣΤΡΙΝΑΚΗ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

ΣΟΦΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

ΜΑΙΡΗ ΜΙΚΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΙΩΑΝΝΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

ΤΑΣΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Ιστορικά Αρχεία Μουσείου Μπενάκη

Οργάνωση του συνεδρίου

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ, ΙΙΕ/ΕΙΕ

ΤΑΣΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, Μουσείο Μπενάκη

Το Συνέδριο έχει λάβει επιχορήγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο Αλέκου Π. Ζάννα

